

VAMMAISEN HENKILÖN TALOUDELLINEN TUKI

Vammaispalvelut

Myöntämisperusteet

Vammaisen henkilön taloudellisen tuen myöntämiseksi tulee täytyä seuraavat yleiset kriteerit:

- Asiakas tarvitsee vamman tai sairauden aiheuttaman pitkäaikaisen fyysisen, kognitiivisen, psyykkisen, sosiaalisen tai aisteihin liittyvän toimintarajoitteen johdosta välttämättä apua tai tukea tavanomaisessa elämässä.
- Muussa kuin vammaispalvelulaissa (675/2023) tarkoitetut palvelut eivät ole asiakkaan yksilöllisen palvelutarpeen ja edun kannalta sopivia ja riittäviä. Vammaisen henkilön palvelut järjestetään ensisijaisesti sosiaalihuoltolain (1301/2014), terveydenhuoltolain (1326/2010), ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012), varhaiskasvatuslain (540/2018), perusopetuslain (628/1998) tai muun ensisijaisen lain perusteella.
- Asiakkaan toimintarajoitteesta johtuva välttämätön avun ja tuen tarve poikkeaa kyseessä olevaan elämänvaiheeseen tavanomaisesti kuuluvasta avun ja tuen tarpeesta.
- Haetun tuen avulla voidaan edistää vammaispalvelulain tarkoituksen toteutumista sekä poistaa toimintarajoitteesta johtuvia esteitä ja haittoja päivittäisissä toiminnoissa, liikkumisessa, vuorovaikutuksessa sekä vapaa-ajan toiminnoissa.
- Asiakas on hakenut taloudellista tukea kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hän on saanut auton, muun kulkuneuvon, välineen tai teknisen ratkaisun haltuunsa. Määräajasta on poikettava, jos hakemuksen viivästymiselle on hyväksyttävä syy, kuten pitkäaikainen sairastuminen.

Päivittäisissä toimissa tarvittavat tekniset ratkaisut ja välineet

Taloudellista tukea myönnettäessä arvioidaan, miten väline tai tekninen ratkaisu edistää vammaisen henkilön itsenäistä suoriutumista päivittäisistä toiminnoista. Arvioinnissa otetaan huomioon vamman tai sairauden aiheuttamat rajoitukset sekä mahdollisuus käyttää muita asiakkaalle kuuluvia välineitä. Asiakkaan on selvitettävä, miten vamma tai sairaus rajoittaa omatoimisuutta ja miten väline tai laite mahdollistaa itsenäisen suoriutumisen. Myös vammaisuudesta aiheutuvat riskitekijät on otettava huomioon sekä mahdollisten turvaratkaisujen käyttökelpoisuus välineen hankkimisen vaihtoehtona.

Myönnettävän väline tai teknisen ratkaisun on oltava henkilön vamman tai sairauden vuoksi välttämätön päivittäisissä toimissa, liikkumisessa, vuorovaikutuksessa tai vapaa-ajan toiminnoissa. Asiakkaalle ei korvata sellaisia tavanomaisia välineitä, koneita tai laitteita, joiden tarvetta ei voida pitää ensisijaisesti vammaisuudesta johtuvina.

Taloudellisen tuen määrä on 50 % omatoimista suoriutumista olennaisesti helpottavien välineiden, koneiden ja laitteiden hankkimisesta vammaiselle henkilölle aiheutuneista todellisista ja kohtuullisista hankintakustannuksista alkuperäisten tositteiden perusteella. Hyvinvointialue voi kuitenkin määritellä kohtuullisena pidettävän osan asiakkaan hankkiman välineen hankintahinnasta, jos asiakas on hankkinut kalliimman ja/tai teknisesti vaativamman laitteen kuin vammasta tai sairaudesta johtuva tarve välttämättä edellyttää. Korvaus lasketaan siten kohtuullisina pidetyistä välttämättömistä kustannuksista, ei välttämättä todellisesta hankintahinnasta. Vakiomalliseen välineeseen, koneeseen tai laitteeseen tehdyt vamman edellyttämät välttämättömät muutostyöt korvataan kokonaan.

Tuen myöntämisessä painotetaan seuraavia asioita:

- Vammainen henkilö asuu yksin tai alaikäisen huollettavan kanssa ja hakee avustusta laitteisiin ja koneisiin ja/tai tukitoimi edistää merkittävästi hänen itsenäistä suoriutumistaan kotona.
- Asiakas hakee vammautumisen jälkeen tukea ensimmäisen koneen, laitteen tai liikkumisvälineen hankintaan.
- Myönnettävän laitteen tulee mahdollistaa itsenäinen suoriutuminen.

Taloudellista tukea ei myönnetä:

- Mikäli kyseessä on uuden koneen hankinta rikkoutuneen tilalle.
- Harkinnanvaraisen apuvälineen (esim. pesukone) asennuskustannuksiin.
- Normaaliin koti-irtaimistoon kuuluviin koneisiin, laitteisiin ja huonekaluihin niissä tapauksissa, joissa ei voida osoittaa yhteyttä vammasta aiheutuneen tarpeen ja välineen hankinnan välillä.
- Jos henkilö ei haettavan koneen tai laitteen avulla kykenisi suoriutumaan itsenäisesti siitä arjen toiminnosta, johon väline tai tekninen ratkaisu on tarkoitettu (esim. hän tarvitsisi toimintoon joka tapauksessa henkilökohtaista apua).

Viilennyslaite voidaan myöntää tietyin perusteluin harkinnanvaraisena taloudellisena tukena, mikäli se on vammaiselle henkilölle välttämätön. Ensisijaisesti myönnetään siirrettävä viilennyslaite. Avustusta ilmalämpöpumpun tai viilennyslaitteen hankintaan voidaan myöntää, jos hakijalla on todettu sairaus, jonka oireita pahentaa korkea lämpötila (esim. MS-tauti) ja tarpeesta on annettu erikoislääkärin suositus/lausunto tai muu riittävä terveydenhuollon selvitys. Avustus on 50 % laitteen hankintahinnasta. Hakija vastaa laitteen asennus-, käyttö-, huolto- ja korjauskustannuksista.

Liikkumisessa tarvittavat tekniset ratkaisut ja välineet

Auton tai muun kulkuneuvon hankinnan taloudellinen tuki on yksi vammaisen henkilön liikkumisen tuen toteuttamistavoista. Hyvinvointialue voi myöntää taloudellista tukea auton tai muun kulkuneuvon hankintaan vammaisen henkilön liikkumisen tuen myöntämisperusteet täyttävälle henkilölle määrärahojen puitteissa yksilölliseen tarveharkintaan perustuen.

Varsinais-Suomen hyvinvointialueella taloudellinen tuki auton tai muun kulkuneuvon hankintaan kohdennetaan ensisijaisesti:

- Vammaisille opiskeleville tai työssäkäyville henkilöille, joille auton voidaan katsoa olevan välttämätön jokapäiväiseen liikkumiseen ja kuljettamiseen (ensisijaisesti työhön ja opiskeluihin) liittyvien tarpeiden perusteella.
- Vammaisen lapsen perheille mahdollistamaan vammaisen lapsen jokapäiväisiä kuljetusmahdollisuuksia, jos perheessä on lapsi, joka ei vammansa tai apuvälinetarpeensa vuoksi pysty kulkemaan joukkoliikennevälineissä perheen mukana ja jonka säännöllistä kuljetustarvetta ei ole muutoin pystytty turvaamaan.

Korvattavaksi tulee 50 % kohtuuhintaisen, asiakkaan vamman aiheuttaman haitan edellyttämän ja vakiomallisen auton hankkimisesta aiheutuneista todellisista kohtuullisista kustannuksista (sisältäen toimituskulut), kuitenkin enintään 8000 euroa. Auton kohtuuhintaisuutta määriteltäessä otetaan huomioon vamman tai sairauden edellyttämä välttämätön tarve.

Vammaisen henkilön on myös mahdollista hakea taloudellista tukea käytettyyn autoon, jos auto on hyväkuntoinen (katsastettu, tieliikennekelpoinen) ja siihen voi asentaa ajon kannalta henkilön tarvitsemat lisälaitteet. Mikäli hakija ostaa kalliimman auton, kuin on sairauden tai vamman vuoksi välttämätön, maksaa hän hinnan erotuksen itse. Mikäli auton hintaan on laskettu toiset renkaat, radio, erikoisväri tai muu lisävaruste, tulee näiden hinta olla eriteltynä eikä niihin myönnetä taloudellista tukea. Käytetyssä autossa jo valmiina olevan automaattivaihteiston hintaa ei erikseen huomioida autoavustusta myönnettäessä. Auton huoltoa ja korjauksia ei korvata.

Vähennyksinä huomioon otetaan mahdollinen autoveronpalautus, vaihtoautosta saatava hyvitys sekä muu mahdollinen tuki ja alennus. Tukea auton hankintaan voi hakea, vaikka henkilö ei olisi saanut autoveronpalautusta. Maksamatonta aiempaa autolainaa ei oteta huomioon uuden auton korvausta laskettaessa.

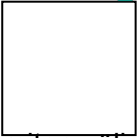
Välttämättömiä lisälaitteita ja muutostöitä ovat sellaiset tekniset ratkaisut, joiden avulla vammaisen henkilö voi ylipäättään käyttää autoa. Vakiomalliseen välineeseen, koneeseen tai laitteeseen tehdyt vamman vaatimat välttämättömät muutostyöt korvataan kokonaan määrärahojen sallimissa rajoissa.

Käytetyssä autossa jo valmiina olevia lisälaitteita, esim. automaattivaihteistoa ei oteta erikseen huomioon taloudellista tukea myönnettäessä. Mikäli muutostyö vain parantaa vakiomallisen laitteen käyttöominaisuuksia tai se on muutoin hyödyllinen tai omaa esteettisiä arvoja, ei kyse ole korvattavasta välttämättömästä muutostyöstä.

Auton tavanomaisia lisävarusteita (esim. renkaat, lohkolämmitin, ilmastointi, Start/Stop automatiikkaa tai navigointijärjestelmä) ei myönnetä auton lisälaitteina. Mikäli auton lisävarusteet ovat uuden automallin vakiovarusteina, ei niitä voida pitää sellaisina vakiomalliseen välineeseen ja laitteeseen tehtyinä vamman vaatimina välttämättöminä muutostöinä, jotka tulisivat erikseen korvattavaksi.

Auton tai muun kulkuneuvon hankinnan taloudellista tukea on mahdollista saada uudelleen silloin, kun aiemman tuen avulla hankittu auto tai kulkuneuvo ei enää käyttöiän tai vammaisen henkilön muuttuneiden tarpeiden takia vastaa tarkoitustaan. Jos asiakkaalle on myönnetty aiemmin tukea auton tai muun kulkuneuvon lisälaitteisiin ja/tai muutostöihin, voidaan tukea myöntää pääsääntöisesti vain, jos auton tai muun kulkuneuvon vaihdon syynä on vammasta johtuvan haitan ja/tai apuvälinetarpeen olennainen muuttuminen tai se, että vammaisen henkilön käytössä oleva/ollut auto tai muu kulkuneuvo ei ole enää käyttökuntoinen. Mikäli kysymys on auton tai muun kulkuneuvon vaihtamisesta, niin edellisen auton tai muun kulkuneuvon lisälaitteet ensisijaisesti siirretään seuraavaan autoon tai kulkuneuvoon, mikäli ne ovat käyttökelpoisia ja asiakkaan tarpeeseen edelleen soveltuvia.

Muita harkinnanvaraisia liikkumisvälineitä voivat olla erilaiset muut liikkumista helpottavat välineet ja tekniset ratkaisut kuten erityispolkupyörät. Liikkumisvälineiden korvaamisessa selvitetään,

miten väline helpottaa vammaisen henkilön omatoimista liikkumista ja missä määrin väline on hakijan sairauden tai vamman vuoksi tarpeellinen ja välttämätön.

Varsinais-Suomen hyvinvointialueella avustusta muihin liikkumisvälineisiin kohdennetaan ensisijaisesti vammaisille nuorille ja työikäisille, mikäli liikkumisvälineen voidaan katsoa olevan välttämätön jokapäiväisen liikkumisen perusteella, esimerkiksi työssäkäynnin tai opiskelun vuoksi.

Vuorovaikutuksessa tarvittavat tekniset ratkaisut ja välineet

Vammaisen henkilön taloudellista tukea ei myönnetä tavanomaisiin viestintävälineisiin (esim. matkapuhelin, tietokone). Mikäli vamma tai sairaus edellyttää esimerkiksi näkövamman vuoksi viestintävälineiltä erityisominaisuuksia, joiden vuoksi väline on tavanomaista kalliimpi, voidaan taloudellista tukea myöntää yksilökohtaisen harkinnan perusteella. Tällöin otetaan huomioon tavanomaisen hankinnan ja erityisen laitteen välinen hinnan erotus ja kohdennetaan taloudellinen tuki siihen osuuteen, joka erityisvälineen hankinnasta muodostuu. Viestintää tukevia välineitä myönnettäessä huomioidaan myös muut saatavilla olevat palvelut ja kehittyvä teknologia.

Vapaa-ajan toiminnoissa tarvittavat tekniset ratkaisut ja välineet

Vammaisen henkilön harrastuksissaan tarvitsemien vapaa-ajan välineitä voidaan korvata taloudellisen tuen avulla silloin, kun niiden hintaan sisältyy sellaisia erityiskustannuksia, jotka aiheutuvat vammasta tai sairaudesta ja kun vamma tai sairaus rajoittaa suoriutumiskykyä siten, että toiminnoista ei selviydy ilman välinettä tai laitetta. Vapaa-ajan toiminnoissa tarvittavien teknisten ratkaisujen ja välineiden hankkimisesta aiheutuneista kustannuksista korvataan vamman tai sairauden kannalta välttämättömät muutostyöt tai puolet erityisvälineen hankintakustannuksista.

Vammaisen henkilön taloudellinen tuki vapaa-ajan välineisiin kohdennetaan sellaisille vammaisille henkilöille, joille välineen tarve on runsasta ja toistuvaa tai välineellä muutoin tuetaan aktiivista ja itsenäistä harrastamista. Tavanomaisiin harrastamisen ja vapaa-ajan välineisiin ei lähtökohtaisesti myönnetä taloudellista tukea.